

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17897/2024
09.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужених МБА „Ратко Митровић – Нискоградња“ ДОО Београд, са седиштем у Београду и Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, са седиштем у Београду, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2563/23 од 14.02.2024. године, у седници одржаној 09.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2563/23 од 14.02.2024. године и пресуда Вишег суда у Београду П 87/23 од 17.01.2023. године, исправљена решењем истог суда П 87/23 од 22.06.2023. године, у односу на тужену Дирекцију за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 87/23 од 17.01.2023. године, која је исправљена решењем истог суда П 87/23 од 22.06.2023. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да отклоне извор опасности по имовину тужиоца тако што ће заменом и повезивањем са Мокролушким колектором или на други погодан начин омогућити да постављени колектор 2300 прими сву воду насталу падавинама, односно на други подобан начин предузму радње поправљања канализационе мреже. Ставом другим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.310.319,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2563/23 од 14.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем истог суда П 87/23 од 22.06.2023. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде, тако што су тужени обавезани да

тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.194.069,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник сутеренских просторија у породичној стамбеној згради у Београду у ул. ... у којима се налазила професионална опрема за телевизију и филмску продукцију која је уништена у поплави 31.12.2007. године. Након ове поплаве, догодила су се плављења у објекту тужиоца и 26.04.2008. и 19.06.2010. године, а поплаве се дешавају и данас. Тужени су у периоду од септембра 2007. до априла 2008. године на основу решења о одобрењу за градњу Секретаријата за утбанизам и грађевинске послове Града Београда од 13.06.2007. године изводили грађевинске радове на реконструкцији ... булевару у Београду и то тужени МБА „Ратко Митровић – Нискоградња“ ДОО Београд, као извођач радова, а тужена Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, као инвеститор – наручилац радова. Решењем истог органа од 12.03.2009. године, инвеститору је одобрена употреба наведене саобраћајнице са припадајућом инфраструктуром. Вештачењем је утврђено да је до поплаве 31.12.2007. године у ауторском студију тужиоца дошло због извођења радова на изградњи наведене саобраћајнице, да пре извођења радова није извршено снимање кућних прикључака и пре израде главних пројеката инвеститор није претходно обавио квалитетну припрему за изградњу главних пројеката, а пројекти су комплетирани тек након почетка извођења радова што је један од узрока насталих штета. Тужени извођач радова је одговоран за продор воде у сутеренске просторије тужиоца и околних објеката изазване хаваријом водоводног цевовода Ф 600 нове мреже уличног водовода, док је за остале продоре и изливање воде у сутеренске просторије подељена одговорност инвеститора и извођача. Постоји неусклађеност у изградњи кућних прикључака и њихових везивања на секундарну канализацију и завршетка главног колектора пречника 2500 мм, са грађевинском „Г1“ и прикључењем ове грађевине на постојећи Мокролушки колектор. Због те неусклађености дошло је до подизања нивоа у колектору, као и до наноса песка и шљунка у колектор и у грађевину „Г1“. Постојећи Мокролушки колектор не може да прими велике воде од подводња из колектора пречника 2500 мм, из ... улице. У случају великих вода када је долазни колектор пречника 2500 мм пун долази до тога да могући доток воде из колектора буде 13 пута већи од могуће евакуације воде из изграђених колектора па је појава загушења нормална појава која ће увек при великим падавинама изазивати подизање воде у колекторима и продор воде у сутеренске просторије суседних објеката. По мишљењу вештака опасност од понављања таквих потапања ће постојати и даље све док се не реши питање Мокролушког колектора, тако да он може да прими велике воде, а узрок настанка штете је лоше спроведена припрема за пројектовање, недостаци у техничкој

документацији који су решавани и отклоњени у току извођења радова, неадекватна пројектна и техничка решења о извођењу радова и неусклађеност кућних прикључака са оспособљеношћу колектора и грађевине „Г1“ да преузму прекомерну воду, као и неусклађеност капацитета колектора, посебно при великим водама, да одводе из грађевине „Г1“ у Мокролушки колектор. Правноснажном пресудом у овој парници тужени су обавезани да тужиоцу солидарно накнаде проузроковану материјалну штету у износу од 19.948.407.786,00 динара са законском затезном каматом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да су тужени солидарно у обавези да уклоне извор опасности од кога прети знатнија штета за тужиоца као власника објекта чија имовина је уништена у поплави, због начина извођења радова на изградњи саобраћајнице који се односи на начин повезивања канализационе мреже са Мокролушким колектором и немогућности прихватања велике количине воде, те постоји опасност од плављења приликом већих падавина, односно опасност од наступања будуће штете, у смислу чланова 156. и 207. Закона о облигационим односима, при чему начин отклањања опасности произилази из налаза и мишљења судских вештака.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП Београд, указује на погрешну примену материјалног права због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Према члану 156. Закона о облигационим односима (ЗОО), свако може захтевати од другог да уклони извор опасности од којег прети знатнија штета њему или неодређеном броју лица, као и да се уздржи од делатности од које произилази узнемиравање или опасност од штете ако се настанак узнемиравања или штете не може спречити одговарајућим мерама (став 1.). Суд ће на захтев заинтересованог лица наредити да се предузму одговарајуће мере за спречавања настанка штете или узнемиравања, или да се отклони извор опасности, на трошак држаоца извора опасности, ако овај сам то не учини (став 2.). Ако штета настане у обављању општекорисне делатности за коју је добијена дозвола надлежног органа, може се захтевати само накнада штете која прелази нормалне границе (став 3.). Али, и у том случају се може захтевати предузимање друштвено оправданих мера за спречавање наступања штете или за њено смањење (став 4.).

Следи да Закон садржи посебно уређење за случајеве вршења општекорисне делатности уз услов је да је вршилац делатности за ту општекорисну делатност добио дозволу од надлежног органа. Извођење грађевинских радова на реконструкцији ... булевара у Београду са инфраструктуром представља општекорисну делатност и за извођење тих радова добијено је одобрење за грађење, а затим је инвеститору одобрена употреба наведене саобраћајнице са припадајућом инфраструктуром. У таквом случају поред обавезе накнаде штете која прелази нормалне границе, за вршиоца општекорисне делатности ЗОО је у ставу 4. члан 156, предвидео и обавезу предузимања оправданих мера ради спречавања наступања штете или њеног смањења. У случају спора, које су мере друштвено оправдане, треба узети у обзир све околности конкретног случаја, као и економске могућности да се те мере предузму, те суд у сваком конкретном случају цени обим, односно количину извора опасности у односу на општекорисну делатност, па у зависности од тога изриче предузимање мера у циљу спречавања настанка штете, односно смањења штете. Тиме се остварује превенција од

наступања штете или узнемиравања приликом обављања општекорисне делатности. Будући да је у конкретном случају штета већ настала и утврђено је постојање опасности од наступања будуће штете, изостало је утврђење наведених битних чињеница о конкретизацији друштвено оправданих мера које су наложене изреком побијане пресуде, а о чему се вештак у поступку изјашњавао. По мишљењу вештака чак и ако би се порушила блинда на изливу грађевине „Г1“ и омогућио несметан проток воде у Мокролушки колектор може доћи до појаве подизања нивоа воде у колектору и потапања сутеренских просторија прибрежних објеката уз ... булевар. Из налаза и мишљења судског вештака могло би се закључити да је већ у току извођења радова постојао основ да се предвиди уградња „жабљих засуна“ на све кућне прикључке и тиме благовремено спречи могућност потапања сутеренских просторија објекта који су прикључени на канализацију, али да такво решење није предвиђено у пројекту. Из наведених разлога, вештак је сматрао да је оправдано да инвеститор угради „жабље засуне“ (или како се популарно називају жабље поклопце) на оним кућним прикључцима код којих је то неопходно, ради спречавања продора воде у сутеренске просторије тих угрожених објеката при великим поводњима. Како је у конкретном случају изостало разјашњење наведених битних чињеница и оцена налаза и мишљења вештака у целини, а од чега зависи правилна примена материјалног правна из члана 156. став 3. и 4. Закона о облигационим односима, Врховни суд је укинуо нижестепене пресуде у односу на ревидента и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење. Одлука о трошковима поступка је укинута јер зависи од коначног исхода овог спора.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић